

Smittefarlig avfall

1. Hensikt

Sikre at smittefarlig avfall ikke medfører fare for forurensning eller spredning av smitte til mennesker, dyr eller miljø. Sikre gode rutiner for håndtering av biologisk avfall.

2. Ansvar

Gjelder for alle ansatte

3. Generelt

Avfall fra helsetjenesten må håndteres på en slik måte at det ikke utgjør risiko for helse, miljø eller sikkerhet. Helsetjenesten er forpliktet til å ha prosedyrer for generell håndtering av avfall, som er i tråd med kommunenes føringer og i tråd med lov og forskrift.

En betydelig andel av alt avfall fra helseinstitusjoner kan håndteres som kommunalt husholdningsavfall. Virksomheter må også ha rutiner for forsvarlig håndtering av smittefarlig avfall, herunder håndtering, emballering, lagring og transport.

Smittefarlig avfall er avfall fra blant annet medisinsk behandling som inneholder levedyktige mikroorganismer eller deres toksiner som kan forårsake sykdom hos mennesker:

- Avfall som er direkte forurenset* med sekret, puss o.l. fra pasienter med infeksjoner som brukte bandasjer, drensmateriell, bleier og liknende.
- Stikkende/skjærende avfall som brukte kanyler, brukte skalpellblader, brukte sakser og pinsetter, reagensrør med blod, puss eller vevsrester.
- Vevsbiter, organer, blod og blodprodukter inkludert serum, plasma og andre komponenter fra blod, samt blodige bandasjer.

*En vanlig tolkning av «direkte forurenset» er at produktet skal være så fuktig av smitteførende materiale at bandasje, bleie eller lignende ikke klarer å absorbere væsken (produktet er «dryppende vått»).

For institusjoner og boliger:

Smittefarlig avfall omfatter:

- Avfall som er **dryppende vått** av blod eller andre kroppsvæsker; bandasjer, kompresser, bleier etc.
- Sugelolber, dren og drencposer med kroppsvæsker
- Stikkende og skjærende avfall, f.eks. sprøytespisser, spisse kanyler, skalpellblader, engangssakser, pinsetter, suturkniver, spisse mandrenger og lignende.

For hjemmetjenester:

Smittefarlig avfall omfatter:

- Stikkende og skjærende avfall, f.eks. sprøytespisser, spisse kanyler, skalpellblader, engangssakser, pinsetter, suturkniver, spisse mandrenger og lignende.

4. Fremgangsmåte

Smittefarlig avfall:

- Dryppende vått avfall, sugelolber, dren o.l.: Avfallet emballeres i plastpose, knytes igjen og legges deretter i UN godkjent gul støtsikker boks på desinfeksjonsrommet.

- Beskyttelsesutstyr som hansker, munnbind og frakk skal kastes som vanlig restavfall, med mindre det er dryppende vått/rikelig tilsølt med smitteførende materiale.
- Stikkende og skjærende avfall: Disse kastes direkte i godkjent kanyleboks, så nær brukerstedet som mulig. Kanyleboksene skal ikke bli mer enn $\frac{3}{4}$ fulle før de forsegles og settes på oppsamlingssted/hentested etter rutiner og avtaler i hver kommune.
- Smittefarlig avfall skal håndteres av et godkjent firma i samsvar med den inngåtte rammeavtalen for å sikre forsvarlig destruksjon.

Arbeidsbeskrivelse:

- Ansatte som håndterer smittefarlig avfall før det er forskriftsmessig emballert, skal bruke personlig verneutstyr.
- Avfallet skal ikke oppbevares på brukerstedet, men legges i gul oppsamlingsboks på desinfeksjonsrommet så snart som mulig. Unntaket er stikkende og skjærende avfall, dette kastes direkte i godkjent kanyleboks, så nær brukerstedet som mulig.
- Når den gule boksen er full, lukkes lokket, og fraktes til oppsamlingssted/hentested før det hentes.
- Smittefarlig avfall skal leveres til godkjent anlegg for behandling eller forbrenning. Når det gjelder avhenting og emballering av risikoavfall fra tjenesten, må dette avklares med hver enkelt kommune, da praksis kan være forskjellig.

Emballering:

- Det foreligger krav til beholdere for stikkende/skjærende avfall. Beholdere skal ha gul fargekode og beholderen skal være merket med bruksanvisning for produktet.
- Øvrig smittefarlig avfall, avfall særlig tilsølt med biologisk materiale som inneholder levedyktige organismer eller deres toksiner, bør samles opp i støtsikre og fuktette beholdere. Det kreves at oppsamlingsboksen er UN godkjent og merket.

5. Referanser:

- [Forskrift om smittefarlig avfall fra helsetjeneste og dyrehelsetjeneste mv.](#)
- [Forskrift om endring i forskrift om vern av arbeidstakerne mot farer ved arbeid med biologiske faktorer](#)
- [Forskrift om utførelse av arbeid, bruk av arbeidsutstyr og tilhørende tekniske krav \(forskrift om utførelse av arbeid\)](#)
- [FHI: Håndbok for basale smittevernrutiner - Avfallshåndtering \(2022\)](#)
- Andersen, BM, red. Håndbok i hygiene og smittevern for sykehjem og langtidsinstitusjoner. Ullevål universitetssykehus, 2013.
- Per Espen Akselsen og Kristin Stenhaug Kilhus, Smittevern i helsetjenesten, 4. utgave (2023)